

TANUMS
KOMMUN

Utmaningar för en bättre folkhälsa

Folkhälsoplan 2010

Innehållsförteckning:	Sida
Folkhälsopolitikens elva målområden	3
Folkhälsopolitisk policy – Västra Götalandsregionen	3
Vision för folkhälsoarbetet i Tanums kommun	4
Folkhälsorådets organisation	4
Utmaningarna:	
Jämlika och jämställda livsvillkor	5
Trygga och goda uppväxtvillkor	5
Livslångt lärande	6
Ökat arbetsdeltagande	6
Åldrande med livskvalitet	7
Goda levnadsvanor	7

Folkhälsopolitikens elva målområden

Folkhälsoarbetet i Sverige utgår från elva nationella målområden. Folkhälsa berör många samhällsområden och de gemensamma målområdena är en vägledning för samtliga aktörer i deras arbete för en förbättrad folkhälsa.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att *skapa sambälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen*

De elva målområdena:

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barns och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel

Folkhälsopolitisk policy – Västra Götalandsregionen

Västra Götalands folkhälsopolitiska policy har sin värdegrund i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och i det övergripande nationella folkhälsomålet.

Kommunfullmäktige i Tanum antog regionens policy som sin egen 2009-12-21.

Den Folkhälsopolitiska policyn har en hälsofrämjande och förebyggande inriktning och är en del av arbetet med att förverkliga *Vision Västra Götaland – Det goda livet*. Grunden i *Vision Västra Götaland – det Goda Livet* är en hållbar utveckling där de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna är beroende av och förstärker varandra. Folkhälsan finns i samtliga dimensioner.

Policyn identifierar sex utmaningar som är avgörande i arbetet för en jämlik och jämställd hälsa i Västra Götaland.

- Jämlika och jämställda livsvillkor
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Livslångt lärande
- Ökat arbetsdeltagande
- Åldrande med livskvalitet
- Goda levnadsvanor

Med policyn som grund kan folkhälsoaktörer ta fram egna mål och handlingsplaner.

Vision för folkhälsoarbetet i Tanums kommun

Folkhälsorådet i Tanum tar i Folkhälsoplan 2010 avstamp i Västra Götalands folkhälsopolitiska policy. Med folkhälsoplanen som grund kan folkhälsoaktörer ta fram egna mål och handlingsplaner – både för den egna organisationen och tillsammans med andra. Folkhälsorådet har en central roll för utveckling av det hälsofrämjande arbetet i kommunen, och för att sprida kunskap om de folkhälsoutmaningar som beskrivs i Folkhälsoplan 2010.

För att lyckas i arbetet med att skapa förutsättningar för en god hälsa är det av avgörande betydelse att varje aktör tar sitt ansvar i folkhälsoarbetet. Alla samhällssektorer i Tanums kommun – näringsliv, offentliga och ideella – är arenor där den enskilde kan vara delaktig. Folkhälsorådet tar initiativ till, stöttar och följer de kommunala nämndernas arbete med att ta sig an utmaningarna i planen. Folkhälsorådet ansvarar fortsatt för att de egna arbetsgrupperna har möjlighet att arbeta med speciella fokusområden. Tanums brottsförebyggande råd (BRÅ) har en tydlig koppling till Folkhälsorådet.

Folkhälsorådets organisation

Kommunstyrelsen är ansvarig för Folkhälsorådet och utser ordförande. Alla kommunala nämnder och kommunstyrelsen representeras i rådet av en till två politiker och en tjänsteman. Deras uppgift är att driva folkhälsofrågorna i respektive nämnd och förvaltning. Hälso- och sjukvårdsnämnden representeras av två politiker, likaså ingår representanter för Primärvård, Apotek och Folktandvård. Folkhälsosamordnaren ingår i rådet och är dess sekreterare.

Ett Välfärdsbokslut sammanställs där valda delar ingår i kommunens årsredovisning. Nämnderna ansvarar för att redovisa resultatet av arbetet med de verksamhetsanknutna folkhälsomålen i sina respektive bokslut. Folkhälsorådet ansvarar för att uppföljning och redovisning av kommunens samlade folkhälsoarbete görs till Hälso- och sjukvårdsnämnden och till kommunstyrelsen.

De sex utmaningarna och hur vi skall arbeta i Tanum för att möta dem.

”Utmaningen är att skapa förutsättningar för

JÄMLIKA OCH JÄMSTÄLLDA LIVSVILLKOR

Förutsättningarna för god hälsa skiljer sig åt mellan olika delar av Västra Götaland. Hälsan är ojämnt fördelad mellan socioekonomiska grupper, mellan kvinnor och män samt mellan flickor och pojkar.

Jämlika och jämställda livsvillkor, liksom social integration, har betydelse för god hälsa och hållbar utveckling. Möjligheten att vara delaktig och kunna påverka främjar integrering och motverkar diskriminering som leder till utanförskap. Tillgång till sociala nätverk och mötesplatser skapar möjligheter till delaktighet, engagemang och handlingskraft.

Att känna sig trygg är en rättighet och en förutsättning för att kunna delta i samhällslivet.”

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Öka delaktigheten och förståelsen för olika kulturer t.ex. genom att skapa mötesplatser
- Verka för mäns och kvinnors lika villkor i utbildning, arbetsliv och politik
- Uppmärksamma problemet med och stödja människor som är utsatta för våld i nära relationer

Utmaningen är att skapa förutsättningar för

TRYGGA OCH GODA UPPVÅXTVILLKOR

I en verklighet som ständigt förändras är barn och unga särskilt sårbara.

Förhållanden under uppväxten får konsekvenser långt fram i livet. I barndomen grundläggs förutsättningar för god psykisk och fysisk hälsa. Flickors och pojkars olika uppväxtvillkor ska särskilt uppmärksammas.

Familjens livssituation är betydelsefull för barnets uppväxtvillkor och framtid. Därför ska familjen ges förutsättningar att vara barnets främsta resurs.

Barn och ungas deltagande och inflytande möjliggör utveckling för individen och för samhällets demokratiska processer. Barn och unga ska ges förutsättningar att stärka sin sociala identitet och skaffa sig erfarenheter och kunskaper som krävs för livsval och vuxenliv. Exempel på arenor är familjecentral, förskola och skola, ungdomsmottagning samt fritids- och föreningsliv.”

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Beakta barnperspektivet i samhällsplaneringen utifrån barnkonventionen

- Ge stöd till insatser för att stärka föräldrarollen
- Motverka tobak, alkohol- och droganvändning hos unga
- Verka för barns och ungas delaktighet och inflytande

”Utmaningen är att skapa förutsättningar för

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Tillgång till utbildning och annan kompetensutveckling skiljer sig mellan olika grupper och geografiska områden.

Människors livschanser och hälsa påverkas av deras möjligheter till utbildning och kompetensutveckling, vilket i sin tur skapar förutsättningar att välja livsstil och arbete. Kvinnor och män ska ges samma förutsättningar att göra studie- och yrkesval som inte är traditionellt könsbundna.

Utbildningsmöjligheter och kompetensutveckling inom utbildningssystemet, arbetslivet och den ideella sektorn ska finnas under livets olika skeden och anpassas efter individuella förutsättningar och behov.

Livslångt lärande bidrar till ökad självkänsla och medvetenhet för individen och ökad handlingsberedskap såväl för individen som för samhället.”

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Ta tillvara de studerandes egen drivkraft i alla skolformer
- Arrangera/medfinansiera utbildningsinsatser
- Uppmuntra och stödja människors deltagande i föreningslivet och utbildning i ledarskap

”Utmaningen är att skapa förutsättningar för

ÖKAT ARBETSDELTAGANDE

Möjlighet till arbetsdeltagande är grundläggande i ett välfärdssamhälle. Det bidrar till hållbar utveckling och skapar mervärde genom delaktighet och inflytande.

Arbete är en hälsofrämjande faktor, förutsatt att arbetsmiljön är anpassad efter individuella förutsättningar och behov. Grunden för ett hälsosamt arbetsliv är en god psykisk och fysisk arbetsmiljö. Detta är av avgörande betydelse för människors hälsa och för folkhälsan. Kvinnor och män ska ges möjlighet att delta i ett arbetsliv fritt från diskriminering.

Ett lättillgängligt arbetsliv, som är anpassat till människors olika förutsättningar och livets olika faser, bidrar till välfärdsutveckling och kan motverka utanförskap.

Den ideella sektorn är en arena för arbetsdeltagande och en viktig del i den sociala ekonomin som stimulerar till samhällsutveckling genom privata initiativ och entreprenörskap”

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Verka för att ge människor en andra chans i yrkeslivet
- Stödja ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden.

”Utmaningen är att skapa förutsättningar för
ÅLDRADE MED LIVSKVALITET

Andelen äldre ökar. Äldres livserfarenhet, kunskap och kompetens är en samhällsresurs som ska tas tillvara.

Sociala, fysiska, psykiska och ekonomiska livsvillkor påverkar förutsättningarna för ett åldrande med livskvalitet. Kvinnors och mäns olika villkor ska särskilt uppmärksammas.

Stärkt och bevarad hälsa ökar möjligheterna att leva ett självständigt liv. Viktiga hälsofrämjande faktorer är att kunna behålla och skapa sociala nätverk och att leva ett aktivt liv. Åldrande med livskvalitet måste utgå från den enskildes förutsättningar och behov.”

Hur skapar vi förutsättningen för att möta utmaningen?

Genom att

- Uppmärksamma och stödja gruppen ensamma äldre
- Ta i anspråk äldres livserfarenhet och kompetens
- Verka för att äldre ges möjlighet till motion
- Arbeta för säkerhet och trygghet för att ge äldre möjlighet till ett självständigt liv
- Respektera parrelationens sociala betydelse

”Utmaningen är att skapa förutsättningar för
GODA LEVNADSVANOR

Människans kraft och vilja till förändring ska tas till vara. Var och en ska ges förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa. I arbetet för att främja hälsa och förebygga ohälsa är det angeläget att se individens hela situation och livsmönster och inte enskilda faktorer var för sig.

Hälsa och livsstil påverkas till stor del av samhällets sociala, ekonomiska, miljömässiga och kulturella förhållanden. För att främja goda levnadsvanor behövs mötesplatser och verksamheter som är positiva för människans hälsa och hälsoutveckling.

En väl fungerande och aktiv ideell sektor är en betydelsefull del av samhällets strävanden för en jämlik hälsa och en resurs i arbetet för goda levnadsvanor. Hälso- och sjukvården och tandvården ska stödja en jämlik och jämställd hälsoutveckling i befolkningen. Hälsofrämjande hälso- och sjukvård och tandvård har en nyckelroll i arbetet för goda levnadsvanor genom sin specifika kompetens och sina kontaktytor gentemot befolkningen.”

Hur skapar vi förutsättningar för att möta utmaningen?

Genom att

- Uppmärksamma och stödja arbete med kost och motion i skolan och förskolan
- Samarbeta med föreningar för att få befolkningen att förbättra sina motionsvanor
- Stödja aktiviteter som främjar goda levnadsvanor och möten mellan människor